

Uchwała nr 29
Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 30 stycznia 2025 roku
w sprawie opinii Rady Działalności Pożytku Publicznego nt. obowiązku badania
sprawozdań finansowych przez organizacje pożytku publicznego

Na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.) oraz § 10 Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), **uchwała się co następuje:**

§ 1.

1. Rada podtrzymuje stanowisko Rady VII kadencji przedstawione w uchwale nr 204 z dnia 28 września 2024 r. w sprawie uchylenia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2018 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego, wyrażające opinię za uchyleniem przedmiotowego rozporządzenia.

2. Rada zauważa i negatywnie opiniuje aktualną znaczącą nierówność pomiędzy sytuacją organizacji pożytku publicznego a pozostałymi podmiotami objętymi obowiązkiem badania sprawozdań finansowych na gruncie art. 64 ust. 1 pkt 4 Ustawy o rachunkowości, nie znajdując dla niej uzasadnienia teleologicznego we współczesnych realiach.

3. Rada zdecydowanie ujemnie opiniuje ewentualną zmianę przedmiotowego rozporządzenia o jedynie proste 25% powiększenie przesłanek ilościowych obowiązku badania sprawozdań finansowych, co nie uwzględnia ani skali zmian w przeciągu 20 lat obowiązywania rozporządzenia, ani problematyki organizacji pomocowych, których przychody zwiększa wartość wsparcia rzeczowego, które otrzymują i dystrybuują pośredni lub bezpośrednio wśród potrzebujących.

4. Rada ponadto wyraża opinię, że obok krótkoterminowego rozwiązania na poziomie przedmiotowego rozporządzenia, należy podjąć dyskusję nad systemową zmianą na poziomie ustawowym, a więc art. 23 ust. 5 Ustawy o działalności pożytku publicznego i

wolontariacie lub jednocześnie art. 64 ust. 1 Ustawy o rachunkowości, tak by osiągnąć rozwiązanie, które będzie nakładać obowiązek badania sprawozdań finansowych na organizacje ze statusem OPP w sposób celowy, uzasadniony adekwatnie do współczesnych realiów, zachowując zasadę równości względem innych podmiotów objętych takim obowiązkiem oraz zasadę proporcjonalności z poszanowaniem ustrojowej pozycji organizacji pozarządowej oraz wolności zrzeszania się.

§ 2.

1. Rada zauważa, że zgodnie z aktualnym stanem prawnym obowiązek badania sprawozdań finansowych dotyczy organizacji pożytku publicznego, które spełniły w danym roku obrotowym łącznie kryteria wskazane w przedmiotowym rozporządzeniu, czyli 1) realizowały zadania publiczne zlecone jako powierzone do wykonywania lub do wspierania zadania publicznego, 2) otrzymały łączną kwotę dotacji na realizację zadań publicznych zleconych w wysokości co najmniej 100 000 zł, 3) osiągnęły przychody w wysokości co najmniej 3 000 000 zł.
2. Rada zauważa jednocześnie, że obowiązek przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego oznacza dla organizacji pożytku publicznego konieczność poniesienia z własnych środków wydatku w wysokości średnio ok. 15 tys. zł lub wyższych w przypadku wyższych przychodów.
3. Rada podkreśla, że organizacje z uwagi na niedochodowy charakter działań, tego typu koszty zazwyczaj pokrywają ze zbiorrek, darowizn.
4. Rada wyraża przekonanie, że środki z powyższych źródeł powinny być przeznaczone na rozwój organizacji lub na bezpośrednie wsparcie osób korzystających z ich pomocy a nie na dodatkowe audyty finansowe.
5. Rada zwraca uwagę, że tego typu koszty nie są także kwalifikowanymi wydatkami z dotacji ze środków publicznych, w szczególności udzielanych na podstawie regulacji ustawy o pożytku.

§ 3.

1. Rada zauważa, że nowelizacja Ustawy o rachunkowości z grudnia 2024 r. oraz innych ustaw powiązanych zakładała podwyższenie kryteriów wartościowych do badania sprawozdań finansowych o 25%. W efekcie limity, których przekroczenie zobowiązuje

do badania sprawozdań finansowych, zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 4 Ustawy o rachunkowości wynoszą aktualnie równowartość w walucie polskiej co najmniej 3 125 000 euro (w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego) oraz równowartość w walucie polskiej co najmniej 6 250 000 euro (w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy).

2. Rada zapoznała się z wstępną propozycją Ministra Finansów, by w celu zachowania spójności przepisów w tym obszarze, dokonać zmiany Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2018 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego (Dz.U. 2018 poz. 2148), na podstawie, której podwyższone o 25 % zostałyby również progi do badania sprawozdań finansowych OPP.

3. Rada zauważa, że proponowana zmiana wpłynie jedynie na niewielki procent organizacji, które mają obowiązek badać sprawozdania finansowe. Ze wstępnych danych przygotowanych przez Narodowy Instytut Wolności wynika, że organizacje, które przeprowadzają badania w oparciu o ustawę o rachunkowości jest 98 a po podniesieniu progu, o którym mowa w § 2, o 25 % liczba ta zmniejszy się do 83 organizacji. Natomiast organizacje, których obowiązek badania sprawozdania finansowego wynika z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2018 obecnie jest 744 a po podniesieniu progu o 25% będą to 622 organizacje.

4. Rada zauważa znaczną dysproporcję pomiędzy podmiotami gospodarczymi, których obowiązek badania sprawozdania finansowego wynika z przepisów europejskich i krajowych w stosunku do podmiotów wskazywanych w Rozporządzeniu.

5. Rada zauważa, zgłoszoną przez Federację Polskich Banków Żywności, problematykę sztucznego (na potrzeby ustalenia przesłanki badania sprawozdania) podwyższania wartości przychodu przez aktualnie konieczność uwzględniania w ramach przychodu wartości wsparcia rzeczowego, które organizacje pomocowe zbierają na potrzeby realizacji swojej misji.

6. Rada zwraca uwagę, że po upływie 20 lat obowiązywania przepisów art. 23 ust.5 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowiącego delegację do przyjęcia przedmiotowego rozporządzenia oraz obowiązywania tego rozporządzenia, pierwotne przesłanki badania sprawozdań finansowych straciły swoje znaczenie, prowadząc do nieuzasadnionego i znaczącego obciążenia w prowadzonej działalności.

7. Rada zwraca uwagę, że w efekcie w przypadku organizacji, których przychód z 1,5% stanowi mały procent przychodu, często na poziomie do 15 000 00 PLN, przy jednoczesnym przekroczeniu progu obligującego do badania, obecne uregulowanie powoduje, że całość zebranej kwoty zostaje przeznaczona na badanie.

8. Rada wnosi więc o rozpoczęcie dyskusji nad zasadnością oraz zakresem stosowania art. 23 ust. 5 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

9. Rada z powyższych względów doszła do przekonania, że należy podtrzymać stanowisko Rady VII kadencji przedstawione w uchwale 204 z dnia 28 września 2024 r. w sprawie uchylenia Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2018 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego.

10. Ponadto Rada wnioskuje do Ministry ds. Społeczeństwa Obywatelskiego o uwzględnienie powyższego stanowiska w pracach legislacyjnych nad ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, w szczególności w zakresie uchylenia art. 23 ust. 5 ustawy;

oraz do Ministra Finansów o uwzględnienie powyższego stanowiska w pracach legislacyjnych nad rozporządzeniem w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego, w szczególności w zakresie zrównania kryterium określonego w § 1 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia z kryterium określonym w art. 64 ust. 1 pkt 4 lit. c ustawy o rachunkowości, w oparciu o przytoczone powyżej uzasadnienia dotyczące zachowania zasady równości względem innych podmiotów objętych obowiązkiem badania rocznych sprawozdań finansowych oraz zasady proporcjonalności z poszanowaniem ustrojowej pozycji organizacji pozarządowej oraz wolności zrzeszania się.

§ 4.

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały:

- 1) Przewodniczącej Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, Ministrze do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego;
- 2) Ministrowi Finansów.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Współprzewodniczący
Rady Działalności Pożytku Publicznego
Michał Braun
Maciej Kunysz